

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут мистецтв
Кафедра гри на музичних інструментах
Кафедра естрадної музики

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ «ФОРТЕПІАНО»

Методичні рекомендації
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського)
рівня спеціальності 025 «Музичне мистецтво»
денної і заочної форм навчання

Рівне – 2024

УДК [780.8:780.616.432] : 378.04 (072)
Б 94

**ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З
ДИСЦИПЛІНИ «ФОРТЕПІАНО».** Методичні рекомендації
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
спеціальності 025 «Музичне мистецтво» денної і заочної форм
навчання / укл. Буцяк В.І., Турко Н.Є., Остапчук М.М. Рівне:
РДГУ, 2024. 17 с.

Укладачі:

Буцяк В.І. кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри гри на музичних інструментах
Інституту мистецтв РДГУ;
Турко Н.Є. доцент кафедри гри на музичних
інструментах Інституту мистецтв РДГУ;
Остапчук М.М. доцент кафедри естрадної музики
Інституту мистецтв РДГУ

Рецензенти:

Мазур Д.В. кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри гри на музичних інструментах
Інституту мистецтв РДГУ;
Цюлюпа Н.Л. кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри естрадної музики Інституту
мистецтв РДГУ

*Методичні рекомендації складено згідно з освітньо-професійною
програмою підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 025 «Музичне мистецтво». Матеріали, які призначені для
самостійної роботи здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання
з дисципліни «Фортепіано», сприятимуть активізації їх самостійної та
творчої діяльності, формуванню уміння працювати автономно.*

*Ухвалено кафедрою гри на музичних інструментах
Інституту мистецтв РДГУ (протокол №3 від 28 березня 2024 р.)
Друкується за рішенням навчально-методичної комісії
Інституту мистецтв РДГУ (протокол №4 від 29.04.2024 р.)*

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2024
© Буцяк В.І., Турко Н.Є., Остапчук М.М., 2024

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна «Фортепіано» є обов'язковим компонентом освітньої програми «Музичне мистецтво» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 025 «Музичне мистецтво».

Мета – набуття здобувачами вищої освіти компетенцій як системи знань, умінь і навичок музично-інструментальної підготовки на рівні, необхідному для здійснення успішної музичної професійної діяльності.

Завдання:

- всебічний розвиток здобувачів вищої освіти, їх музичних здібностей;
- оволодіння комплексом знань, умінь і навичок гри на музичному інструменті для набуття певного рівня виконавської майстерності;
- накопичення фахово значущого музичного репертуару, засвоєння принципів і методів роботи над ним;
- розвиток самостійності та творчої активності.

Вивчення навчальної дисципліни «Фортепіано» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти наступних **компетентностей** (відповідно до ОП).

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки і виконавства, зокрема у невизначених умовах.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК02. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК08. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Здатність працювати автономно.

Спеціальні компетентності:

СК01. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

СК02. Здатність створювати та використовувати власні творчі концепції у виконавській майстерності.

СК06. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК09. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього твору.

СК11. Здатність оперувати професійною термінологією.

Навчальна дисципліна «Фортепіано» передбачає досягнення наступних результатів навчання, визначених ОП:

ПРН01. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.

ПРН03. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.

ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

Після завершення вивчення навчальної дисципліни «Фортепіано» здобувач вищої освіти повинен

Знати:

- вимоги до постановки виконавського апарату, якості звукоутворення, аплікатури, педалізації;
- види фортепіанної техніки, методи її розвитку та удосконалення;
- історико-стильові, жанрові характеристики виконуваних творів, відомості про їх авторів;
- музичну термінологію, специфічні позначення для аналізу та вербальної характеристики художнього змісту, виконавських особливостей і педагогічного значення музичного репертуару.

Вміти:

- технічно грамотно і виразно виконувати різноманітні за жанром, стилем, формою, фактурою музичні твори;
- визначати оптимальні шляхи вирішення виконавських проблем;

- створювати та реалізовувати власну концепцію художньої інтерпретації, демонструючи виконавську культуру та артистизм;
- самостійно аналізувати музичний твір, користуючись відповідним понятійно-категоріальним апаратом, здійснювати його розбір, долати виконавські проблеми;
- грати в ансамблі, читати з аркуша, підбирати на слух, транспортувати, акомпанувати.

Пропоновані методичні рекомендації покликані сприяти оптимізації самостійної роботи здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Фортепіано».

Змістовний модуль 1.

«Початковий етап фортепіанної підготовки»

Тема 1. «Фортепіано, історія створення і функціонування»

Будова фортепіано, його функціональні характеристики.

Компоненти музично-інструментального виконавства – моторика, слух, емоції, мислення, уявлення, увага.

Організація виконавського апарату, постановка рук, відчуття правильних рухів в основних елементах музично-інструментальної техніки.

Види фактури, способи звукоутворення, аплікатурні принципи, штрихи (легато, нон легато, стаккато) та інші засоби музичної виразності.

Тема 2. «Розвиток технічних навичок (дрібна техніка)»

Освоєння основних музично-інструментальних навичок. Розвиток дрібної техніки на інструктивно-технічному матеріалі (вправи та етюди на гамоподібні послідовності). Подолання технічних труднощів і використання різних прийомів роботи над ними.

Якісна характеристика виконання гамоподібних послідовностей – легкість, рівність (звукова та темпова), швидкість, чіткість.

Робота над характером, темпом, динамікою та артикуляцією етюдів.

Виконання творів малої форми.

Основні принципи роботи над музичними творами малої форми (мініатюрами – кантиленними, віртуозними, характерними). Розвиток художнього мислення, слуху, уяви. Визначення змісту художнього образу та його відтворення виконавськими засобами виразності. Структурний аналіз малих форм.

Ознайомлення з твором у цілому, визначення стильової і жанрової приналежності, характеру та плану його виконавського втілення.

Розбір нотного тексту та його осмислення. Цілісне сприйняття елементів музичної мови в цілому. Виявлення всіх технічних проблем, аналіз і вибір раціональних шляхів щодо їх усунення.

Мелодія – одноголосно виражена музична думка. Розуміння логіки мелодичного розвитку, фразування, інтонації. Опанування мистецтвом «співу» на фортепіано.

Робота над звуком – пошук відповідного звучання в роботі над художнім образом. Опрацювання різноманітних прийомів звуковидобування, тембрального забарвлення.

Динамічний план. Роль кульмінації як художньо-емоційного чинника розкриття образного змісту п'єси.

Специфіка використання різних видів педалі для розкриття художнього образу музичного твору.

Завершальний етап роботи – реалізація виконавського задуму в інтерпретації.

Тема 3. «Активізація творчої діяльності у процесі фортепіанної підготовки (читання з аркуша)»

Читання з аркуша – розвиток уміння вільно орієнтуватися у незнайомому нотному тексті та відтворювати його на музичному інструменті або голосом. Під час читання з аркуша зорове сприйняття має спричиняти відповідні рухи.

Два етапи процесу читання ритмічних і звуковисотних структур музичної мови: сприйняття смислових елементів, їх аналіз і відтворення на фортепіано, де перший етап визначає успішність другого.

Завдання для самостійної роботи

1. Бібліографічний огляд та опрацювання музикознавчої літератури, наочних посібників, інтернет-ресурсів за темою: «Фортепіано, історія створення і функціонування».
2. Музично-теоретичний аналіз твору малої форми (п'єси).
3. Розширення категоріально-понятійного апарату (термінологічного словника).
4. Розвиток уміння вербальної характеристики художньо-образного змісту п'єси.
5. Слухання кращих зразків виконання музичних творів в аудіо- та відеозаписі.
6. Самостійне вивчення легких етюдів на дрібну техніку зі шкільного репертуару.
7. Читання з аркуша творів із шкільної програми.

Змістовний модуль 2.

«Розвиток технічно-виконавських умінь і навичок»

Тема 4. «Розвиток технічних навичок (крупна техніка)»

Засвоєння прийомів акордово-інтервальної техніки та арпеджіо на інструктивно-технічному матеріалі (вправи, етюди). Аплікатурні принципи. Рівномірний технічний розвиток обох рук. Звукоутворення «від плеча», хороша опора в кінчиках пальців, плавність перенесення руки (рук) по дотичній на кожну позицію рот виконанні акордових послідовностей. Ансамблеве поєднання усіх звуків акорду (акордів), їх диференційоване звучання.

Свобода та пластичність піаністичного апарату, якість звукоутворення, швидкість, правильна аплікатура – основні вимоги до виконання арпеджіо.

Тема 5. «Робота над багатоголосними та поліфонічними творами»

Ознайомлення з різноманітними музичними формами багатоголосної та поліфонічної музики (канон, інвенція, фугетта, фуга, поліфонічні варіації тощо). Закономірності багатоголосного і поліфонічного викладу, розкриття його художньої цінності на матеріалі кращих музичних зразків різних епох, стилів, напрямків.

Робота над поліфонічними творами. Опанування тексту за голосами. Розвиток уміння розділяти самостійні мелодичні лінії в їх горизонтальному русі. Поєднання окремих голосів. Розвиток уміння сприймати гармонічні співзвуччя, які утворюються при переплетінні голосів (гармонічний слух) і плавно переключати увагу з одного на другий в залежності від виражальної значимості кожного з них.

Знайомство з характерною для поліфонічних творів різних стилів і жанрів артикуляцією, оволодіння різноманітною штриховою палітрою.

Робота над звуком як фундаментом рельєфного голосоведіння, тембро-динамічною характеристикою кожного голосу впродовж усього твору чи закінченого фрагменту.

Робота над метро-ритмом передбачає сувору ритмічну організацію: пружний пульс і збереження єдиного темпу, що

найбільше відповідають стилістиці поліфонії (за виключенням імпровізаційних фрагментів типу каденцій у вільних поліфонічних формах-прелюдях, концертах тощо).

Аплікатурні принципи. Ознайомлення з основними аплікатурними формулами.

Робота над динамікою, кульмінаціями. Мелодичні відтінки, пов'язані з гнучким динамічним нюансуванням, як в межах одного голосу (з виявленням смислових акцентів, логіки інтонації), так і в межах усього твору.

Педалізація як важливий засіб художньої виразності. Специфіка використання педалі у поліфонічних творах.

Завершальний етап роботи над твором. Робота над різноплановим розкриттям змісту поліфонічного твору, втіленням художніх образів.

Розвиток навичок вербальної характеристики художньо-образного змісту поліфонічних творів. Музично-теоретичний аналіз твору.

Тема 6. «Активізація творчої діяльності у процесі фортепіанної підготовки (акомпанемент)»

Поняття про акомпанемент, його види (до вокальної, хорової, інструментальної музики).

Робота над текстом: аналіз, розбір, виокремлення технічно складних фрагментів і детальна робота над ними.

Ритмічно-агогічна єдність і свобода виконання. Виховання відчуття ансамблю у соліста та акомпаніатора, вміння підпорядковуватися ритмо-агогічній волі соліста.

Динамічне співвідношення звучання соло та акомпанементу. Створення ілюстративного та зображального фонів.

Особливості самостійної репетиційної роботи. Узгодження номерів партнерів, спрямованих на створення єдиного художнього образу.

Завдання для самостійної роботи

1. Бібліографічний огляд й опрацювання музикознавчої літератури, наочних посібників, інтернет-ресурсів за темою: «Робота над багатоголосними та поліфонічними творами для фортепіано».

2. Музично-теоретичний аналіз поліфонічного твору.
3. Розширення категоріально-понятійного апарату (термінологічного словника).
4. Розвиток умінь вербальної характеристики художньо-образного змісту поліфонічного твору.
5. Планування та систематизація інструктивно-технічного репертуару.
6. Слухання кращих зразків виконання поліфонічних творів в аудіо- та відеозаписі.
7. Самостійне вивчення вправ (етюдів) на крупну техніку зі шкільного репертуару.
8. Самостійне вивчення акомпанементу зі шкільного репертуару початкового рівня.

Змістовний модуль 3.

«Удосконалення технічно-виконавських умінь і навичок»

Тема 7. «Розвиток технічних навичок (поєднання технічних формул)»

Робота над іншими видами техніки: репетиціями, мелізмами, подвійними нотами, стрибками, тремоло тощо. Опанування основними принципами їх правильного виконання на фортепіано, подолання технічних труднощів.

Вивчення етюдів (художніх, інструктивних) на поєднання різних технічних формул. Робота над характером, темпом, динамікою, артикуляцією.

Набуття комплексу виконавських навичок, необхідних для використання фортепіано на заняттях з історії музики, музичної теорії і практики, специнструменту.

Тема 8. «Робота над творами великої форми»

Поняття про велику форму, її композиційні принципи та ідейно-художній зміст.

Особливості сонатної драматургії: будова сонатного циклу, сонатного алегро (експозиція, розробка, реприза), тематичний план партій (головна, побічна, зв'язуюча, заключна), їх діалектична єдність і протилежність (контрасність). Аналіз структури сонати (сонатини), засобів музичної виразності. Формування цілісного уявлення про твір, єдність змісту та форми.

Робота над метро-ритмом: досягнення темпової єдності, ритмічної чіткості, відчуття сильних долей і ритмічної пульсації.

Робота над апlikатурою. Робота над основними апlikатурними формулами.

Робота над якістю звучання – динамікою і тембром. Принцип контрастної динаміки. Динамічні закономірності стилістичного порядку. Зв'язок динаміки, тембрального забарвлення і регістрів.

Завершальний етап роботи – реалізація виконавського задуму, охоплення форми твору в цілому. Повне вирішення художніх завдань відповідно до плану інтерпретації.

Поняття про варіаційну форму, в якій поєднуються різні за настроєм епізоди, види фактури та інші засоби музичної виразності.

Розвиток навичок вербальної характеристики художньо-образного змісту великої форми. Художньо-педагогічний аналіз твору.

Тема 9. Активізація творчої діяльності у процесі фортепіанної підготовки (адаптування та переклад музичних творів, імпровізація)

Інструментальні переклади творів народної, камерної, симфонічної та іншої музики.

Завдання для самостійної роботи

1. Бібліографічний огляд та опрацювання музикознавчої літератури, наочних посібників, інтернет-ресурсів за темою: «Робота над творами великої форми».
2. Музично-теоретичний аналіз великої форми.
3. Розширення категоріально-понятійного апарату (термінологічного словника).
4. Розвиток уміння вербальної характеристики художньо-образного змісту великої форми (сонатного алегро).
5. Планування та систематизація інструктивно-технічного навчального репертуару.
6. Слухання кращих зразків виконання сонатних циклів, концертів в аудіо- та відеозаписі.
7. Робота стосовно адаптування та перекладу творів із шкільного репертуару.

8. Композиторська творчість (написання п'єси), гармонізація мелодії, імпровізація.

Змістовний модуль 4.

«Розвиток уміння виконавської інтерпретації»

Тема 10. «Робота над віртуозним твором»

Основні завдання, що визначають суть роботи над віртуозним твором. Формування та інтерпретація цілісного художнього образу.

Тема 11. «Робота над творами українських композиторів»

Національні риси, стильове, жанрове розмаїття інструментальних творів українських композиторів. Створення індивідуально-творчої концепції виконання твору.

Педагогічне значення творів українських композиторів для становлення музикантів різних вікових категорій.

Тема 12. «Активізація творчої діяльності у процесі фортепіанної підготовки (гра в ансамблі)»

Ансамбль як форма колективного музикування, види, жанри. Єдність художнього образу твору та цілісне його відтворення двома виконавцями. Роль партій, робота над кожною з них у контексті цілісного сприйняття художнього образу. Точність виконання всіх вказівок автора, дотримання пауз, довгих звуків. Організація темпо-ритму в ансамблевій грі. Строга ритмічна дисципліна обох виконавців, збереження єдиного темпу упродовж виконання всього твору та метричної долі при зміні різних метричних груп. Робота над помилками.

Завдання для самостійної роботи

1. Бібліографічний огляд та опрацювання музикознавчої літератури, наочних посібників, інтернет-ресурсів за темою: «Фортепіанні твори українських композиторів»
2. Художньо-виконавський аналіз фортепіанного твору українського композитора.
3. Розширення категоріально-понятійного апарату (термінологічного словника).
4. Розвиток уміння вербальної характеристики художньо-образного змісту фортепіанних творів українських композиторів.

5. Планування та систематизація навчального репертуару з творів українських композиторів для учнів ДМШ.
6. Слухання кращих зразків виконання фортепіанних творів українських композиторів в аудіо- та відеозаписі.

Рекомендована література

Основна

1. Буцяк В.І., Турко Н.Є. Розвиток фортепіанної техніки на початковому етапі навчання: навчально-методичний посібник. Рівне: РДГУ, 2017. 59 с.
2. Буцяк В.І., Турко Н.Є., Пастушенко Л.А. Генезис і функціонування музичних інструментів (бандура, баян, гітара, скрипка, фортепіано): навчально-методичний посібник. Рівне: РДГУ, 2018. 72 с.
3. Буцяк В.І., Турко Н.Є. Теоретико-методичні аспекти аналізу поліфонічних творів у процесі музично-інструментальної підготовки: методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 014 «Середня освіта (Музичне мистецтво)», 025 «Музичне мистецтво» денної і заочної форм навчання. Рівне : РДГУ, 2023. 28 с.
4. Даюк Ж.Ю., Цюлюпа Н.Л. Педалізація як одна з головних складових цілісного виконавського процесу: методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво». Рівне: РДГУ, 2024. 46 с.
5. Даюк Ж.Ю., Цюлюпа Н.Л. Методичні рекомендації з дисципліни «Фортепіано» для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво». Рівне: РДГУ, 2024. 23 с.
6. Гризоглазова Т.І. Методика навчання гри на фортепіано: навчальний посібник. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. 169 с.
7. Михалюк А.М. Формування виконавської культури майбутніх учителів музики : Навчально-методичний посібник. Київ: Ліра-К, 2016. 220 с.
8. Никон О.К. Вивчення української поліфонічної музики на фортепіано: методичні рекомендації для самостійної роботи студентів денної та заочної форми навчання з курсів «Основний музичний інструмент», «Загальне фортепіано». Рівне, РДГУ, 2018. 29 с.
9. Никон О.К., Остапчук М.М. Вивчення хорових партитур на фортепіано: методичні рекомендації для студентів

- спеціальності 025 «Музичне мистецтво» денної та заочної форми навчання. Рівне, РДГУ, 2018. 25 с.
10. Никон О.К., Остапчук М.М. Самостійна робота студентів з опанування курсу фортепіано: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти спеціальності «Музичне мистецтво» та «Середня освіта. Музика». Рівне: РДГУ, 2018. 126 с.
 11. Никон О.К., Остапчук М.М. Самостійна робота студентів над читанням з листа: методичні рекомендації з дисциплін «Основний музичний інструмент» та «Загальне фортепіано» для студентів спеціальності 025 «Музичне мистецтво» денної та заочної форми навчання. Рівне: РДГУ, 2019. 20 с.
 12. Олексюк О.М. Музична педагогіка: навчальний посібник. Київ: Київ. ун-т імені Б. Грінченка, 2018. 188 с.
 13. Остапчук М.М. Інструктивно-технічний матеріал: методичні рекомендації для студентів спеціальності 025 «Музичне мистецтво». Рівне: РДГУ, 2017. 30 с.
 14. Остапчук М.М., Никон О.К. Робота над інтерпретацією фортепіанних творів українських композиторів: методичні рекомендації для студентів спеціальності 025 «Музичне мистецтво». Рівне: РДГУ, 2021. 30 с.
 15. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва: Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін. Київ: Освіта України, 2016. 274 с.
 16. Стотика І.Г., Власенко Е.А. Основи викладання гри на фортепіано: навчальний посібник. Мелітополь, 2020. 93 с.
 17. Черкасов В.Ф. Теорія і методика музичної освіти: підручник. Кіровоград: РВВ КДПУ імені В. Винниченка, 2014. 528 с.

Допоміжна

1. Гаркуша Л.І., Економова О.С. Формування професійних навичок і вмінь студентів на заняттях з основного музичного інструмента (фортепіано): навчально-методичний посібник. Київ: Київ. ун-т імені Б. Грінченка, 2013. 100 с.

2. Гордійчук Л.В., Крушаченко А.Ю., Цейко Н.О. Хрестоматія для фортепіано: навчальний посібник для студентів спеціальності 025 «Музичне мистецтво». Луцьк: Терен, 2021. 92 с.
3. Гринчук, І., Горбач. Фортепіанна мініатюра українських композиторів (друга половина XX – початок XXI століть): навчально-методичний посібник. Тернопіль: Астон, 2013. 96 с.
4. Зиско В.В. Робота над поліфонією у фортепіанному класі. URL: <http://intkonf.org/zisko-vv-robota-nad-polifonieu-u-fortepiannomu-klasi/> (дата звернення 12.01.2024).
5. Лісовий В.А., Мельничук Я.М., Бойчук І.І. Основний музичний інструмент (фортепіано): навчально-методичний посібник. Чернівці: Рута, 2015. 69 с.
6. Новосядла І.С. Методологія викладання спеціального інструмента (фортепіано) у вищому навчальному закладі: методичні рекомендації для організації самостійної роботи студентів за напрямом підготовки 014.«Середня освіта (Музичне мистецтво)». Івано-Франківськ: Ярина, 2017. 28 с.
7. Остапчук М.М. Фортепіанні етюди українських композиторів: навчально-методичний посібник для здобувачів вищих мистецьких закладів освіти спеціальності 025 «Музичне мистецтво». Рівне: РДГУ, 2023. 199 с.
8. Остапчук М.М., Никон О.К. Фортепіанні твори українських композиторів: методичні рекомендації для студентів спеціалізації 025 «Музичне мистецтво». Рівне: РДГУ, 2020. 30 с.
9. Радзівіл Т.А. Теоретико-методичні основи формування виконавської майстерності баяністів-акордеоністів в умовах мистецько-педагогічної освіти: навчально-методичний посібник. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2014. 129 с.
10. Супрун-Яремко Н.О. Поліфонія. Вінниця: Нова Книга, 2014. 512 с.

11. Тилик І.В. Поліфонія: музично-теоретичний практикум для студентів ф-ту муз. мистецтва спеціалізації хорове диригування. Київ: Ліра-К, 2017. 68 с.
12. Фоміна Т.М. Стильові принципи фортепіанного виконавства і можливості індивідуальної виконавської інтерпретації. Одеса: Астропринт, 2014. 136 с.

Інформаційні (інтернет-) ресурси

1. Сайт РДГУ. Режим доступу: <https://www.rshu.edu.ua/>
2. Сайт наукової бібліотеки РДГУ. Режим доступу: <https://library.rshu.edu.ua/>
3. Фонд музичних і нотних видань Національної бібліотеки України імені В. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/node/66>
4. Ноти українських композиторів. Режим доступу: <http://ukrnotes.in.ua/>
5. Нотна бібліотека. Режим доступу: <http://www.nlib.org.ua>
6. Українська фортепіанна музика. Електронна бібліотека Київської національної музичної академії. Режим доступу: https://drive.google.com/drive/folders/1fk7N3aFdPaG4XsrL_GXNwDe20yS96cX?usp=drive_link
7. Сайт «Всеукраїнського відкритого конкурсу піаністів. Рівне-2024». Режим доступу: <http://rivne-piano.com>

Навчальне видання

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ «ФОРТЕПІАНО»

Методичні рекомендації

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського)
рівня спеціальності 025 «Музичне мистецтво»
денної і заочної форм навчання

Укладачі:

Буцяк В.І., Турко Н.Є., Остапчук М.М.

Комп'ютерна верстка:

Федорук Л.М.

Формат 60х90 1/16. Папір офсетний.

Підписано до друку 29.04.2024 р.

Ум. др. арк. 0,5. Гарнітура Time New Roman. Зам. № 703/2.

*Віддруковано у відділі
інформаційного та мережевого забезпечення
Рівненського державного гуманітарного університету
33028, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12*